

SMJERNICE

**ZA TROGODIŠNJE PLANIRANJE RADA
GRADA ŠIROKOG BRIJEGA
ZA RAZDOBLJE OD 2026. DO 2028. GODINE**

Sadržaj

1. Svrha smjernica	1
2. Kratak osvrt na opći razvojni kontekst	1
3. Strateški pravci razvitka Grada Širokog Brijega.....	2
4. Indikativni financijski okvir za razdoblje 2026. – 2028.	4
Prilog I. Akcijski plan za razdoblje od 2026. do 2028. godine.....	5

1. Svrha smjernica

Izrada Smjernica za trogodišnje planiranje rada Grada Širokog Brijega za razdoblje od 2026. do 2028. godine (u nastavku: Smjernice) proizlazi kao obveza iz Članka 10. Uredbe o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 74/19 i 2/21) (u nastavku: Uredba).

Svrha Smjernica je operacionalizacija Integrirane Strategije razvitka Grada Širokog Brijega za razdoblje 2017. – 2026. („Službeni glasnik Grada Širokog Brijega“, broj: 5/17) kroz trogodišnje planiranje rada službi, te učinkovitu provedbu i praćenje provedbe Strategije razvitka Grada Širokog Brijega. Smjernice predstavljaju temelj za planiranje rada Gradske uprave u sljedeće tri godine, kako bi se na prikladan način uključili razvojni prioriteti definirani Strategijom i drugim relevantnim dokumentima.

2. Kratak osvrt na opći razvojni kontekst

Grad Široki Brijeg spada među razvijene općine Federacije BiH prema Indeksu razvijenosti za 2023. godinu s indeksom od 1,20¹. Zauzima 11. mjesto na ljestvici razvijenosti među 79 općina i gradova u Federaciji BiH već četvrtu godinu zaredom. Broj stanovnika Grada Širokog Brijega prema Popisu stanovništva iz 2013. godine je 28.929 što je u usporedbi s popisom iz 1991. godine rast za 1.769 stanovnika. I dalje se bilježi stabilan rast broja stanovnika, te prema procjenama Federalnog zavoda za statistiku za 2023. godinu Grad Široki Brijeg zabilježen je porast u odnosu na prošlu godinu, te ima 28.933 stanovnika. Time je Široki Brijeg po broju stanovnika najveća jedinica lokalne samouprave, ujedno i sjedište Županije zapadnohercegovačke.

Broj radno sposobnog stanovništva, odnosno stanovništva u dobi od 15 do 64 godine, je 19.465 u 2023. godini. Broj zaposlenih na području grada Širokog Brijega u stalnom je porastu, te je tako 2023. godine iznosio 8.394², odnosno za 2,7% više nego 2022. godine (8.163 zaposlenih³) i za 5,4 % više nego 2021. godine (7.938 zaposlenih⁴). Prosječna neto plaća u 2023. godini bilježi porast u odnosu na prethodnu godinu, te je u skladu s prosječnom neto plaćom u Federaciji BiH (za prosinac 2023. godine) i iznosi 1.129 KM, te bilježi trend rasta u odnosu na 2022. godinu za 13,7 %. Broj nezaposlenih osoba protekle četiri godine je u opadanju, te je 2023. godine iznosio 3.453, 2022. godine iznosio 3.649, 2021. godine 3.696, a 2020. godine 3.975. Najveći udio među nezaposlenim osobama čine oni sa srednjom stručnom spremom, odnosno 82,7 %, u usporedbi s onima koji imaju višu i visoku stručnu spremu (17,3 %).

Ukupan broj registriranih poslovnih subjekata na području grada Širokog Brijega u 2023. godini bio je 2.190, gdje je 1.246 pravnih osoba, 284 su jedinice u sastavu, te 660 fizičkih osoba/ obrtnika. U usporedbi s prethodnom 2022. godinom došlo je do značajnog rasta broja pravnih osoba i jedinica u sastavu, a smanjenja broja fizičkih osoba/ obrta. Tijekom 2023. godine, prema podacima Porezne ispostave Široki Brijeg, bilo je 518 poslovno aktivnih poduzeća koja su predala završni račun. Vrijednost izvoza gospodarskih društava s područja grada Širokog Brijega prema podacima Federalnog zavoda za programiranje razvoja u 2023. godini iznosila je 653.000.907 KM, što

---

¹ *Socioekonomski pokazatelji po općinama FBiH 2023.*, Federalni zavod za programiranje razvoja, lipanj 2024. godine

² *Zapadnohercegovački kanton u brojkama 2024*, Federalni zavod za statistiku, 2024. godine

³ *Zapadnohercegovački kanton u brojkama 2023*, Federalni zavod za statistiku, 2023. godine

⁴ *Zapadnohercegovački kanton u brojkama 2022*, Federalni zavod za statistiku, 2022. godine

predstavlja smanjenje u odnosu na prethodnu godinu od preko 15 milijuna KM. Pokrivenost uvoza izvozom iznosio je 54,67 %.

Kada je u pitanju obrazovanje, grad Široki Brijeg je u 2023. godini imao 2.526 učenika upisanih u 23 osnovne škole, te 1.045 učenika u 3 srednje škole. Primijećen je trend pada broja učenika u osnovnim školama, dok srednje škole bilježe povećanje. U Širokom Brijegu djeluje i Akademija likovnih umjetnosti Sveučilišta u Mostaru koju svake godine upisuju studenti s područja Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske.

Jedan od najvećih izazova s kojima se suočava većina države je negativan prirodni priraštaj. Ipak, podaci Federalnog zavoda za statistiku za 2023. godinu ukazuju na to da broj rođenih na području Širokog Brijega premašuje broj umrlih za 69. Time se Grad Široki Brijeg svrstava među rijetke jedinice lokalne samouprave na području Federacije BiH koje bilježe pozitivne rezultate po pitanju rasta populacije.

Danas izazov predstavlja i zaštita okoliša, gdje najveće prijetnje za kvalitetu zraka na području grada Širokog Brijega predstavljaju ispušni plinovi vozila na motorni pogon, te dim od loženja krutih i tekućih goriva za potrebe grijanja (drvo, ugljen, nafta). U pogledu upravljanja otpadom, prema podacima JKP „Čistoća“ d.o.o. Široki Brijeg, u 2024. godini prikupljeno je 7.247,26 tona komunalnog otpada, a organiziranim odvozom otpada pokriveno je 21 od 25 mjesnih zajednica (84 %). Odvajanje sirovina za reciklažu se ne provodi, ali je u tijeku izgradnja reciklažnog dvorišta i pretovarne stanice za područje grada Širokog Brijega. U tijeku je i dovršetak izgradnje uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, kao i rad na izgradnji kanalizacijske mreže, sve u svrhu očuvanja rijeke Lištice i njenog dijela Jadranskog sliva. Vodoopskrbna mreža se također širi na mjesne zajednice koje nisu u njenom obuhvatu, te se radi i na povećanju kvalitete usluga JP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o.

U pogledu energetske učinkovitosti, kontinuirano se ulaže u poboljšanje objekata koji su u ingerenciji Grada Širokog Brijega, a posebno u objekte osnovnoškolskih obrazovnih ustanova. Grad Široki Brijeg radi i na planovima izgradnje novog objekta Srednje strukovne škole, te na rekonstrukciji zgrade Gimnazije fra Dominika Mandića. Radi se i na razvoju turističke ponude, te privlačenju većeg broja turista. Tako je početkom 2025. godine Grad Široki Brijeg osnovao Turističku zajednicu Grada Širokog Brijega u svrhu promicanja turističke ponude grada. Grad Široki Brijeg ulaže i u projekte iz sektora športa i kulture, te je putem javnog natječaja u 2024. godini u sektoru kulture podržano 50 projekata ukupne vrijednosti 101.500,00 KM, a u sektoru športa 40 projekata ukupne vrijednosti 411.500,00 KM.

3. Strateški pravci razvitka Grada Širokog Brijega

Integrirana Strategija razvitka Grada Širokog Brijega za razdoblje 2017. – 2026. godine usvojena je u srpnju 2017. godine („Službeni glasnik Grada Širokog Brijega“, broj: 5/17). Gradsko vijeće grada Širokog Brijega je usvajanjem Strategije definiralo i uskladilo razvojne pravce i prioritete Grada Širokog Brijega sa ključnim nacionalnim, županijskim i međunarodnim razvojnim dokumentima.

Strateški pravci razvitka Grada Širokog Brijega, utemeljeni na analizi stanja, te analizi unutrašnjih i vanjskih čimbenika koji mogu utjecati na budući razvitak Širokog Brijega, rezultirali su s četiri strateška cilja do 2026. godine:

Strateški cilj 1 – Razvijeno proizvodno i izvozno orijentirano malo i srednje poduzetništvo
 Usmjerenost projekata i aktivnosti na stvaranje povoljnog okruženja za razvoj poduzetništva, s naglaskom na povećanje broja zaposlenih, te porast izvoza poduzeća.

Strateški cilj 2 – Razvijene specifične grane poljoprivrede i turizma kroz integraciju poljoprivrede, turizma i ruralnog razvitka

Stvaranje okruženja za razvoj specifičnih grana poljoprivrede i turizma. Fokus projekata će biti na porastu broja OPG-ova, povećanju broja noćenja i rastu investicija u poljoprivrednoj djelatnosti.

Strateški cilj 3 – Podignuta razina kvalitete života u urbanim i ruralnim dijelovima Grada

Ulaganja u razvoj ruralnih prostora, te podizanje kvalitete života u ruralnim dijelovima grada Širokog Brijega, što podrazumijeva pokrivenost komunalnom infrastrukturom i zaštitu okoliša.

Strateški cilj 4 – Izgrađen imidž Širokog Brijega kao kulturnog, obrazovnog i športskog središta

Ulaganja u projekte iz sektora obrazovanja, kulture i športa, sve u svrhu prepoznatljivosti Širokog Brijega kao obrazovnog, kulturnog i športskog središta.

Temeljem strateških ciljeva, Integrirana Strategija Grada Širokog Brijega obuhvaća i 3 međusobno usklađena i povezana sektorska razvojna Plana koji se tiču gospodarskog i društvenog razvitka, uređenja i zaštite okoliša s identificiranim mjerama, te operativni plan s projektima.

Sektor	Strateški cilj	Sektorski cilj
Gospodarski razvoj	Razvijeno proizvodno i izvozno orijentirano malo i srednje poduzetništvo	Do 2028. izrađeni provedbeni planovi za najmanje jednu novu poduzetničku zonu
Društveni razvoj	Razvijene specifične grane poljoprivrede i turizma kroz integraciju poljoprivrede, turizma i ruralnog razvitka	Do kraja 2028. poboljšana vidljivost turističke ponude grada Širokog Brijega
	Izgrađen imidž Širokog Brijega kao kulturnog, obrazovnog i športskog središta	Do 2028. godine rast zadovoljstva građana kulturnim događajima za 5 % u odnosu na 2024. Do 2028. godine rast zadovoljstva građana športskim događajima za 5 % u odnosu na 2024.
Uređenje i zaštita okoliša	Podignuta razina kvalitete života u urbanim i ruralnim dijelovima Grada	Do kraja 2028. godine 70 % pokrivenosti ukupnog stanovništva vodoopskrbom Do kraja 2028. godine 20 % pokrivenosti stanovništva na urbanom području komunalnom infrastrukturom - odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda Do kraja 2028. godine 60 % lokalnih cesta rekonstruirano i uređeno Do kraja 2028. godine 70 % javnih školskih objekata energetski obnovljeno

Aktualni trogodišnji operativni plan projekata i mjera se odnosi na razdoblje 2025. – 2027. godine. Osim novopredloženih projekata i mjera u skladu s važećom Strategijom razvoja, novi operativni plan obuhvaća i one projekte koji su u tijeku implementacije, zatim projekte i mjere koji su djelomično realizirani i postoji potreba za nastavkom njihove provedbe, te nerealizirane projekte i mjere čija će realizacija biti potrebna i izgledna u idućem planskom razdoblju. Od toga se 7 projekata izdvaja i utvrđuje kao strateški i prioritetni projekti od najvećeg značaja za ostvarenje strateških ciljeva za iduće trogodišnje razdoblje od 2026. do 2028. godine:

1. Izgradnja, rekonstrukcija i uređenje lokalnih cesta.
2. Obnova zgrade Širokobriješke gimnazije.
3. Izgradnja objekta Srednje strukovne škole Široki Brijeg.
4. Proširenje javne kanalizacijske mreže na urbanom području.
5. Izgradnja vodovoda – proširenje vodoopskrbnog sustava na cijelo područje Širokog Brijega.
6. Uređenje centralnog gradskog područja.
7. Izgradnja internih prometnica i ostale komunalne infrastrukture u industrijskoj zoni Knešpolje.

4. Indikativni financijski okvir za razdoblje 2026. – 2028.

Realizacija planiranih strateških ciljeva i projekata za razdoblje od 2026. do 2028. godine financirat će se iz više izvora: Proračuna Grada Širokog Brijega i sredstava koja će za projekte iz pojedinih oblasti izdvajati javne ustanove i javna poduzeća u vlasništvu Grada, kroz dotacije viših razina vlasti, te kreditna i grant-sredstva međunarodnih institucija. Grad Široki Brijeg je Akcijskim planom za razdoblje 2026. do 2028. predvidio projekte u okvirnom iznosu od 33 i pol milijuna KM, od čega bi najmanje 50 % sredstava trebalo biti iz vanjskih izvora.

Prilog 1. Akcijski plan za razdoblje od 2026. do 2028. godine

Broj: 03-80/25

Široki Brijeg, 14. veljače 2025. godine

Gradonačelnik

Ivo Pavković

Prilog I. Akcijski plan za razdoblje od 2026. do 2028. godine

Broj	Programi, mjere i projekti	Sredstva u KM				
		2026	2027	2028	2026 - 2028	2017 – 2026
1.	Razvijeno proizvodno i izvozno orijentirano malo i srednje poduzetništvo	250.000	300.000	300.000	850.000	1.098.619
1.1.	Izgradnja komunalne infrastrukture u gospodarskoj zoni Trn	100.000	100.000	100.000	300.000	296.057
1.2.	Izgradnja komunalne infrastrukture u industrijskoj zoni Knešpolje	150.000	150.000	150.000	450.000	802.563
1.3.	Izrada provedbenih planova za nove gospodarske zone	0	50.000	50.000	100.000	0
2.	Razvijene specifične grane poljoprivrede i turizma kroz integraciju poljoprivrede, turizma i ruralnog razvitka	25.000	182.000	282.000	489.000	55.420
2.1.	Izgradnja/uređenje tržnice lokalnih proizvoda	0	50.000	50.000	100.000	6.000
2.2.	Proširenje sustava za navodnjavanje	0	50.000	100.000	150.000	0
2.3.	Rekonstrukcija i obnova objekta Fratarske mlinice i objekta MHE	0	50.000	100.000	150.000	6.000
2.4.	Uređenje šetnica na području grada Širokog Brijega	10.000	20.000	20.000	50.000	43.420
2.5.	Zaštita vrela Borak i zaštita endemskih vrsta	5.000	10.000	10.000	25.000	0
2.6.	Izrada kataloga turističke ponude Širokog Brijega	10.000	2.000	2.000	14.000	0
3.	Podignuta razina kvalitete života u urbanim i ruralnim dijelovima Grada	4.730.000	4.981.000	4.835.000	14.546.000	14.398.336
3.1.	Izrada idejnog rješenja i priprema tehničke dokumentacije za izmještanje obilazne ceste iz užeg gradskog područja	50.000	50.000	0	100.000	0
3.2.	Izgradnja ceste Trn-Belušine-Mokro – II faza (uključuje rekonstrukciju i proširenje mosta na Ugrovači)	50.000	150.000	150.000	350.000	797.000
3.3.	Rekonstrukcija gradskih ulica i nogostupa, obnova prometne signalizacije	500.000	500.000	500.000	1.500.000	1.252.031
3.4.	Rekonstrukcija lokalnih cesta	500.000	500.000	500.000	1.500.000	4.070.234
3.5.	Izgradnja kanalizacijskog kolektora "D" (Trn)	400.000	400.000	400.000	1.200.000	618.812
3.6.	Izgradnja kanalizacijskog kolektora "E" (Brijeg)	400.000	400.000	400.000	1.200.000	223.928
3.7.	Proširenje javne kanalizacijske mreže na urbanom području	400.000	400.000	400.000	1.200.000	0
3.8.	Proširenje vodoopskrbnog sustava na područje mjesnih zajednica Knešpolje, Ljubotići i Dobrkovići	200.000	200.000	200.000	600.000	3.447.375

3.10.	Proširenje vodoopskrbnog sustava na područje mjesnih zajednica Dužice, Rasno i Čerigaj	150.000	150.000	150.000	450.000	21.950
3.11.	Proširenje vodoopskrbnog sustava na područje Mostarskog blata	200.000	200.000	200.000	600.000	200.000
3.12.	Izgradnja druge glavne vodospreme	400.000	400.000	400.000	1.200.000	0
3.13.	Rekonstrukcija vodovodnog sustava na području grada Širokog Brijega	150.000	150.000	150.000	450.000	28.000
3.14.	Uspostava DMA zona i postavljanje vodomjera na daljinsko učitavanje	50.000	50.000	50.000	150.000	35.000
3.15.	Uvođenje sustava SCADA – sustava nadzora, kontrole i prikupljanja podataka vodoopskrbnog sustava	50.000	50.000	0	100.000	91.000
3.16.	Izrada elaborata energetske učinkovitosti za sve javne objekte na području grada	50.000	50.000	50.000	150.000	28.000
3.17.	Zamjena i proširenje javne rasvjete na području grada Širokog Brijega	200.000	200.000	200.000	600.000	287.026
3.18.	Poboljšanje energetske učinkovitosti zgrada u vlasništvu Grada	100.000	100.000	100.000	300.000	1.756.917
3.19.	Projekti korištenja hidro-energije rijeke Lištice –izgradnja višenamjenskih akumulacija Oporovice i Dubrava	0	50.000	50.000	100.000	0
3.20.	Izrada projektne dokumentacije za instalaciju foto-naponskih elektrana na javne objekte i druge prikladne površine	50.000	50.000	50.000	150.000	12.000
3.21.	Izrada plana upravljanja otpadom	0	25.000	25.000	50.000	0
3.22.	Izgradnja centra za recikliranje komunalnog otpada s pretovarnom stanicom	100.000	100.000	0	200.000	173.656
3.23.	Priprema i provedba projekata sanacije nelegalnih odlagališta otpada	50.000	50.000	50.000	150.000	0
3.24.	Uređenje centralnog gradskog područja	400.000	400.000	400.000	1.200.000	302.060
3.25.	Uređenje ostalih javnih površina	100.000	100.000	100.000	300.000	370.113
3.26.	Izrada tehničke dokumentacije za gradsko groblje, uređenje mjesnih groblja	0	20.000	20.000	40.000	0
3.27.	Uređenje vodotoka rijeka Lištice i Ugrovače	50.000	50.000	50.000	150.000	382.035,45
3.28.	Čišćenje korita bujičnih vodotoka Mokašnice i Šumeta	50.000	50.000	50.000	150.000	0
3.29.	Uspostava zaštićenog područja Borak	10.000	30.000	0	40.000	0
3.30.	Uspostava zaštićenog područja Mostarsko blato	0	10.000	30.000	40.000	0

3.31.	Zaštita ribe PRIKANAC – izgradnja akumulacije i stvaranja drugih uvjeta za mrijest i zaštitu ribe	0	10.000	20.000	30.000	0
3.32.	Zaštita javnih bunara kao starih vodozahvata	0	10.000	20.000	30.000	0
3.33.	Izgradnja nužnih protupožarnih putova	50.000	50.000	50.000	150.000	0
3.34.	Izgradnja novog vatrogasnog doma na prikladnoj lokaciji	0	6.000	50.000	56.000	0
3.35.	Podizanje razine opremljenosti i funkcionalnosti PVP	20.000	20.000	20.000	60.000	301.198
4.	Izgrađen imidž Širokog Brijega kao kulturnog, obrazovnog i športskog središta	5.170.000	5.795.000	6.595.000	17.560.000	11.122.613
4.1.	Uređenje i opremanje javnih školskih objekata	300.000	300.000	300.000	900.000	528.040
4.2.	Jednokratne financijske potpore studentima	130.000	130.000	130.000	390.000	489.475
4.3.	Sufinanciranje prijevoza učenika	1.500.000	1.500.000	1.500.000	4.500.000	7.133.962
4.4.	Obnova zgrade Gimnazije fra Dominika Mandića	1.500.000	1.500.000	1.500.000	4.500.000	224.975
4.5.	Izgradnja objekta Srednje strukovne škole Široki Brijeg	500.000	1.000.000	1.500.000	3.000.000	200.000
4.6.	Sufinanciranje organiziranja kulturnih događaja	150.000	150.000	150.000	450.000	627.301
4.7.	Sufinanciranje organiziranja športskih događaja	200.000	200.000	200.000	600.000	1.164.392
4.8.	Izrada registra/baze podataka/prirodno-spomeničke baštine	0	15.000	15.000	30.000	0
4.9.	Izgradnja i opremanje muzeja grada Širokog Brijega	0	0	150.000	150.000	0
4.10.	Izgradnja i opremanje centra kulturnih i kreativnih industrija	40.000	100.000	250.000	390.000	4.000
4.11.	Izgradnja i opremanje dvorane za kulturno-sportske manifestacije na Kočerinu	500.000	500.000	500.000	1.500.000	7.000
4.12.	Uređenje i opremanje gradskog bazena s izgradnjom pratećih sadržaja	50.000	100.000	100.000	250.000	0
4.13.	Poticanje izgradnje dječjih vrtića, kulturne i sportske infrastrukture u ruralnim područjima	200.000	200.000	200.000	600.000	810.568
4.14.	Uređenje gradskog područja „Duhanska stanica“	100.000	100.000	100.000	300.000	126.900
Ukupno (KM)		10.175.000	11.258.000	12.012.000	33.445.000	26.674.988